

ఉత్తర భారతదేశంలో తొలి మధ్యయుగ కాలం

Early Medieval Period in North India

The North Indian Kingdoms of India were Raised During the medieval Period. The medieval history of India lies between the 8th to 18th Century. Early Medieval period is between 8th to 12th Centuries and the period between 12th to 18th century is called the Late Medieval period. The early medieval period in Northern India was ruled by the three political powers namely the Palas, the Rashtrakutas and the Gurjara-Pratiharas. In this Article we are Providing Complete details of Early Medieval Period in North India. To know more details about Early Medieval Period in North India, read the article completely.

Medieval History of India - Early Medieval Period in North India

Rajput Period

హర్షవర్ధన తర్వాత, రాజ్ పుత్ లు ఉత్తర భారతదేశంలో ఒక శక్తివంతమైన శక్తిగా ఉద్భవించారు మరియు 7వ త్రైపాక్షిక పోరాటం నుండి దాదాపు 500 సంవత్సరాల పాటు భారత రాజకీయ రంగాన్ని ఆధిపత్యం చేశారు.

Tripartite Struggle

- క్రీ.శ. 8వ శతాబ్దం చివరి నాటికి, భారతదేశంలో తూర్పున పాలన్, ఉత్తరాన గుర్జర్-పతిహారా మరియు దక్కన్లో రాష్ట్రకూటులు అనే మూడు గొప్ప పాలకులు ఉన్నారు.
- పాలన్ మరియు రాష్ట్రకూటుల మధ్య ఆధిపత్యం కోసం జరిగిన త్రైపాక్షిక పోరాటం ఈ శతాబ్దాలలో ముఖ్యమైన సంఘటన.
- అప్పుడు సార్వభౌమత్వానికి చిహ్నంగా ఉన్న కన్నోజ్ (యుపిలోని కన్నోజ్ జిల్లా) నగరాన్ని స్వాధీనం చేసుకోవాలనే కోరిక ఈ పోరాటానికి ప్రధాన కారణం.

The Palas (750 - 1150)

- గోపాలుడు క్రీ.శ.750లో పాల సామ్రాజ్యాన్ని స్థాపించాడు.
- అతని కుమారుడు ధర్మపాల (770-810) అతనికి విజయం సాధించాడు.
- ఆయన విక్రమశిల విశ్వవిద్యాలయాన్ని స్థాపించారు.
- ధర్మపాలుడు కనోజ్ను స్వాధీనం చేసుకుని గొప్ప దర్బార్ నిర్వహించాడు.
- అతను పరమభట్టారక, పరమేశ్వర మరియు మహారాజాధిరాజుతో సహా ఆ కాలంలోని గొప్ప సామ్రాజ్య బిరుదులను తీసుకున్నాడు.

- పాల మంజురులు ప్రత్యేకంగా శాంతిభద్రతల నిర్వహణ మరియు న్యాయ నిర్వహణకు సంబంధించినవి. రైతులైన కైవర్లులకు కూడా భూమి మంజురు చేశారు.

The Pratiharas (730 - 1036)

- ప్రతిహారాలను గుర్జార-ప్రతిహారాలు అని కూడా పిలుస్తారు, ఎందుకంటే వారు గుజరాత్ లేదా నైరుతి రాజస్థాన్ నుండి ఉద్భవించారు.
- భోజ/మిహిర్ భోజా (836-882) ఈ రాజవంశానికి చెందిన గొప్ప పాలకుడు.
- అతను విష్ణు భక్తుడు మరియు ఆదివరః అనే బిరుదును స్వీకరించాడు.
- భోజ తర్వాత ప్రతిహారస్ యొక్క సైనిక శక్తి క్షీణించింది మరియు వరుసగా ఓటమిని చవిచూశారు. 10వ శతాబ్దం ప్రారంభంలో ఇంద్రుడు III (915-928 CE) మహిపాలుడిని ఓడించి కన్యాకుబ్జాన్ని పూర్తిగా నాశనం చేసినప్పుడు మరియు 963 CEలో కృష్ణుడు III (939-967 CE) మళ్లీ దండెత్తినప్పుడు, రాష్ట్రకూటులు తీవ్రమైన దెబ్బలు తిన్నారు.

The Rashtrakutas (752 - 973)

- దంతిదుర్గ్ (752-756), అతను తన రాజధానిని మల్ఖండ్ / మల్ఖేడ్ (గుల్బర్గా జిల్లా, కర్ణాటక)లో స్థాపించాడు, రాజ్యాన్ని స్థాపించాడు.
- గొప్ప రాష్ట్రకూట పాలకులు గోవింద III (793-814) మరియు అమోఘ వర్ష (814-878). అమోఘవర్ష 64 సంవత్సరాలు పరిపాలించాడు, కానీ స్వభావాన్ని బట్టి అతను యుద్ధం కంటే మతం మరియు సాహిత్యం కోసం ప్రాధాన్యత ఇచ్చాడు. అతను స్వయంగా రచయిత మరియు కవిరాజమార్గాన్ని రచించాడు, ఇది కవిత్వానికి సంబంధించిన తొలి కన్నడ పుస్తకం.
- ఎల్లోరలోని ప్రసిద్ధ రాక్-కట్ టెంపుల్ కైలాష్ (శివుడు) రాష్ట్రకూట రాజులలో ఒకరైన కృష్ణ I చేత నిర్మించబడింది.

Prithvi Raj Chauhan (1178-92)

అతను ఢిల్లీ మరియు ఆగ్రాలను పరిపాలించాడు మరియు రెండు ముఖ్యమైన యుద్ధాలు చేశాడు, అవి. మొదటి తరైన్ యుద్ధం 1191లో పృథ్వీరాజ్ చౌహాన్ మరియు మొహమ్మద్ ఘోరీల మధ్య జరిగింది, దీనిలో రెండోది ఓడిపోయింది. రెండవ తరైన్ యుద్ధం 1192లో మహ్మద్ ఘోరీ మళ్లీ భారతదేశంపై దండెత్తినప్పుడు జరిగింది, ఇందులో పృథ్వీరాజ్ చౌహాన్ ఓడిపోయి పట్టుబడ్డాడు మరియు తరువాత చంపబడ్డాడు. ఢిల్లీ రాజ్యం మొహమ్మద్ ఘోరీ చేతిలో పడిపోయింది. తరైన్ యుద్ధం రాజకీయ రంగంలో గొప్ప ప్రాముఖ్యతను కలిగి ఉంది, ఎందుకంటే ఇది ఉత్తర భారతదేశంపై ముస్లిం పాలనను స్థాపించడానికి దారితీసింది మరియు తదనంతరం, దక్షిణాన అనేక శతాబ్దాల పాటు కొనసాగింది.

Jai Chand Rathod (1169-94)

జైచంద్ గహర్వాద్ రాజవంశానికి చెందినవాడు. జైచంద్ (క్రీ.శ. 1173-1193) (జైచంద్ రాథోడ్) (జయచంద్ర) కన్నోజ్ రాజ్యానికి పాలకుడు. అతని రాజ్యం బనారస్ నుండి గయా మరియు పాట్నా వరకు, యమునా మరియు గంగా నదుల మధ్య సారవంతమైన ప్రాంతంలో విస్తరించి ఉంది. అతను పృథ్వీరాజ్ చౌహాన్ భార్య సంయోగిత తండ్రి. 1193-94లో చందావర్ యుద్ధంలో మహమ్మద్ ఖోరీ చేతిలో ఓడిపోయి చంపబడ్డాడు.

Rana Kumbha, the Sisodiya ruler of Mewar (1433-68)

రాణా కుంభ, మేవార్ యొక్క ప్రసిద్ధ పాలకుడు. అతను మొహమ్మద్ ఖిల్జీని ఓడించి చితౌర్లో విజయ స్తంభాన్ని (విజయస్తంభం) నిర్మించాడు. అతని వారసులు రాణా సంగ్రామ్ సింగ్ (రాణా సంగ) మరియు రాణా ప్రతాప్ కూడా మేవార్ రాష్ట్రానికి గొప్ప రాజులు. అతను మేవార్ యొక్క 48వ రాణా, 1433 CEలో మేవార్ చక్రవర్తిగా రాణా మోకల్ సింగ్ తరువాత వచ్చాడు. అతను తన రాజ్యాన్ని కాపాడుకోవడానికి అచల్ ఘర్, కుంభాల్ ఘర్, కొలానా, వైరాట్ మరియు మద్దన్, ఐదు కోటలను నిర్మించాడు.

Causes of the Decline of Rajputas

ఐక్యత మరియు దూరదృష్టి లేకపోవడం, కుల వ్యవస్థ మరియు లోపభూయిష్ట సైనిక సంస్థ రాజపుత్రుల పతనానికి కొన్ని కారణాలు. రాజ్ పుత్రులు అంతరించిపోవడానికి ఐక్యత లేకపోవడం మొదటి ప్రధాన కారణం. రాజ్ పుత్రులు యుద్ధ సమయంలో త్వరత్వరగా నియమించబడిన శిక్షణ లేని సైనికులను తరచూ యుద్ధభూమికి పంపేవారు. వారిలో దేశభక్తి భావం లేదు. భారతదేశంలోని మత వ్యవస్థ కూడా రాజ్ పుత్రుల మరణానికి దోహదపడింది.

Early Medieval Period in South India

The Chola Empire (850 - 1279 AD)

- చోళ సామ్రాజ్య రాజధాని తంజోరు, గంగైకొండచోళపురం.
- చోళ రాజవంశ స్థాపకుడు విజయాలయ, అతను మొదట పల్లవుల సామంతుడు. క్రీ.శ.850లో తంజోరును స్వాధీనం చేసుకున్నాడు.
- గొప్ప చోళ పాలకులు రాజరాజు (985-1014AD) మరియు అతని కుమారుడు రాజేంద్ర I (1014 - 1044 AD).
- రాజరాజ తంజోరులోని వృహదేశ్వర్ / రాజరాజేశ్వర్ ఆలయాన్ని (శివుడికి ఆపాదించబడింది) నిర్మించాడు.
- రాజేంద్ర I ఒరిస్సా, బెంగాల్, బర్మా మరియు అండమాన్ మరియు నికోబార్ దీవులను జయించాడు.
- రాజేంద్ర I గంగైకొండచోళ అనే బిరుదును స్వీకరించి, గంగైకొండచోళపురం అనే నగరాన్ని నిర్మించాడు.
- చోళ రాజవంశం చివరి పాలకుడు రాజేంద్ర III.

- మంత్రి మండలి సహాయంతో రాజు కేంద్ర అధికారానికి అధిపతి, కానీ పరిపాలన ప్రజాస్వామ్యబద్ధంగా ఉంది.
- చోళ సామ్రాజ్యం మండలాలు (ప్రావిన్స్)గా విభజించబడింది మరియు ఇవి క్రమంగా వాలండు (కమీషనరీ), నాడు (జిల్లా) మరియు కూనం (గ్రామాల సమూహం)గా విభజించబడ్డాయి.
- స్థానిక స్వపరిపాలన ఏర్పాటు చోళుల పరిపాలన యొక్క ప్రాథమిక లక్షణంగా పరిగణించబడుతుంది.
- భూ ఆదాయం మరియు వాణిజ్య పన్నులు ప్రధాన ఆదాయ వనరులు.
- ఈ కాలంలో వాడుకలోకి వచ్చిన నిర్మాణ శైలిని ద్రవిడ, ఉదా. కాంచీపురంలోని కైలాసనాథ దేవాలయం.
- నటరాజు అనే శివుడి డ్యాన్స్ పిగర్ క్లెమాక్స్ కి చేరుకున్న ఇమేజ్ మేకింగ్ మరొక అంశం.
- రామావతారం రాసిన కంబన తమిళ కవిత్వంలోని గొప్ప వ్యక్తులలో ఒకరు. అతని రామాయణాన్ని కంబ రామాయణం అని కూడా అంటారు.
- కంబన, కుట్టన మరియు పుగళేందినీ 'తమిళ కవిత్వానికి మూడు రత్నాలు'గా పరిగణిస్తారు.
- దేవాలయాలలో, విమానం లేదా ఎత్తైన పిరమిడ్ గోపురం గుడి మొత్తం నిర్మాణంపై ఆధిపత్యం చెలాయిస్తుంది మరియు దానికి అసాధారణమైన గౌరవాన్ని ఇస్తుంది.
- గోపురం మరియు గర్భగృహ ఇతర రెండు ముఖ్యమైన నిర్మాణాలు. విజయాలయ, చోళేశ్వర దేవాలయాలు, నాగేశ్వరాలయం, కోరంగనాథ్ ఆలయం మరియు మువరకోవిత దేవాలయం ఉత్తమ నమూనాలు.

TEST SERIES

ENGLISH & TELUGU

TSPSC 2023
GROUP-2 & GROUP-3
GENERAL STUDIES

89+ TOTAL TESTS